

POSLOVNA EKONOMIJA

1. Šta se podrazumeva pod pojmom angažovanja sredstava u reprodukciju preduzeća?
Angažovanje je oblik ulaganja koji podrazumeva blokiranje i transformisanje sredstava u reprodukciju preduzeća.
2. Šta su trgovinska preduzeća i kako se ona razvrstavaju?
Trgovinska preduzeća su nosioci ekonomskih zadataka koji se ostvaruju u prometnoj fazi društvene reprodukcije, a dele se na: maloprodajna, veloprodajna i mešovita.
3. Osnovne karakteristike preduzeća su da je ono:
  - A. **Ekonomski i organizacioni sistem**
  - B. Solventni sistem privređivanja
  - C. **Otvoreni i složen sistem**
  - D. **Dinamički i upravljački sistem**
4. Koji su elementi preduzeća?
  - A. **Sredstva za proizvodnju**
  - B. **Radni kolektiv**
  - C. Faktori poslovanja
  - D. **Organizacija**
5. Osnovna obeležja angažovanih sredstava su:
  - A. **Veličina angožovanih sredstava**
  - B. **Vreme angažovanih sredstava**
  - C. **Namena angažovanih sredstava**
  - D. Brzina angažovanih sredstava
6. Predmeti rada u reprodukciji preduzeća su:
  - A. Alati
  - B. **Osnovni materijal**
  - C. Uređaji
  - D. **Pomoćni materijal**
  - E. **Režijski materijal**
7. Rezultati poslovanja preduzeća mogu se izraziti u vidu:
  - A. **Fizičkog proizvoda**
  - B. Poslovnih transakcija
  - C. **Vrednosti proizvodnje**
  - D. **Dobiti (dobitka)**
  - E. Likvidnosti
8. Prema privrednoj delatnosti sva preduzeća se dele na:
  - A. **Proizvodna**
  - B. Izvozna
  - C. **Prometna**
  - D. **Uslužna**
  - E. Uvozna i dr.

9. Koji su pojavni oblici društva lica?
To su: **ortačko i komandatno društvo.**
10. Kriterijumi za razvrstavanje preduzeća prema veličini su:
A. Veličina građevinskih objekata
B. Broj zaposlenih
C. Snaga instaliranih kapaciteta
D. Vrednosti sredstava (imovine) preduzeća
E. Ostvaren godišnji prihod ili profit
11. Prema vlasništvu u našoj zemlji preduzeća se dele na:
A. Privatna
B. Javno komunalna
C. Meševita
D. Društvena
E. Bankarska i dr.
12. Pojavni oblici preduzeća kao privrednog društva su:
A. Spoljno-trgovinsko preduzeće
B. Društvo lica
C. Individualno preduzeće
D. Društvo kapitala
E. Zadruga
13. Robne zalihe u preduzeću mogu biti:
A. Početne i krajnje
B. Planirane i neplanirane
C. Prosečne i optimalne
D. Minimalne i maksimalne
E. Dovoljne i nedovoljne
14. Preduzeće kao sistem ima sledeće podsisteme:
A. Podsystem ulaza (ulaganja)
B. Podsystem transformacija (tehnološki proces)
C. Podsystem izlaza (rezultati)
D. Podsystem finansiranja (prihodi i rashodi)
15. Primarne funkcije u preduzeću su:
A. Strateška funkcija
B. Funkcija upravljanja
C. Taktička funkcija
D. Funkcija rukovođenja
E. Operativna funkcija
F. Funkcija izvršenja
16. Sekundarne funkcije u preduzeću su:
A. Funkcija odlučivanja
B. Komercijalna funkcija
C. Funkcija zastupanja i posredovanja
D. Finansijsko-računovodstvena funkcija
E. Funkcija opštih i kadrovskih poslova
17. Osnivački akt preduzeća, pored ostalog, sadrži:
A. Spisak (popis) kupaca i dobavljača
B. Naziv firme i sedište preduzeća
C. Saglasnost inspeksijskih organa
D. Delatnost preduzeća
E. Podatke o osnivaču i iznosu osnivačkog uloga

18. Opšti razlozi prestanka rada preduzeća su:
- A. **Neuspeo stečajni postupak**
  - B. Neisplaćeni porezi i doprinosi
  - C. **Prestanak postojanja uslova za obavljanje delatnosti**
  - D. **Podela, spajanje i pripajanje preduzeća**
19. Funkcija upravljanja podrazumeva donošenje sledećih odluka kojima se:
- A. **Određuju ciljevi**
  - B. **Utvrđuju uslovi i delokrug poslova**
  - C. **Raspoređuju rezultati poslovanja**
  - D. Definišu dužničko-poverilački odnosi
20. Sadržinu funkcije, rukovođenja čine:
- A. **Poveravanje zadataka**
  - B. **Koordinacija poslovnih aktivnosti**
  - C. **Kontrola ostvarivanja zadataka**
  - D. Sagledavanje faktora uspešnosti poslovanja
21. Pojavni oblici sredstava mogu biti:
- A. **Novac**
  - B. Fondovi
  - C. **Stvari**
  - D. Neplaćena potroživanja
  - E. **Prava**
22. Prema nameni sredstava u preduzeću se dele na:
- A. **Osnovna sredstva**
  - B. **Obrtna sredstva**
  - C. Sopstvena i tuđa
  - D. **Sredstva posebnih namena**
23. Prema fazama ciklusa reprodukcije u kojima su angažovana, sredstva preduzeća se dele na:
- A. **Sredstva u početnom robnom obliku**
  - B. Sredstva u nedovršenoj proizvodnji
  - C. **Sredstva u tehnološkom procesu**
  - D. **Sredstva u završenom robnom obliku**
24. U materijalnom obliku osnovna sredstva preduzeća obuhvataju:
- A. Osnovni materijal
  - B. **Građevinske objekte**
  - C. **Mašine i drugu opremu**
  - D. **Osnovno stado i dugogodišnje zasade**
25. U obliku prava osnovna sredstva mogu biti:
- A. **Patenti**
  - B. Neisplaćene zarade
  - C. **Osnivačka ulaganja**
  - D. **Licence**
26. Koji su pojavni oblici društva kapitala?
To su: društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo.
27. U obrtna sredstva svrstavaju se:
- A. **Svi oblici predmeta rada**
  - B. **Gotovi proizvodi i određena prava**
  - C. **Novčana sredstva**
  - D. Energija

28. Šta je koeficijent obrta obrtnih sredstava i kako se on izračunava?
Koeficijent obrta pokazuje koliko puta su se sredstva obrnula u toku jedne godine, odnosno kolika je brzina obrta obrtnih sredstava, a izračunava se, tako što se vrednost ostvarene proizvodnje u roku jedne godine podeli vrednošću obrtnih sredstava koja su korišćenja u tom procesu.
29. Koji su osnovni oblici trošenja sredstava za rad?
To su: Fizičko habanje i njihovo starenje (zastarivanje).
30. Koji su osnovni oblici i vidovi ulaganja elemenata u reprodukciju preduzeća?
Oblici su: angažovanje i trošenje elemenata, a vidovi: prirodni i vrednosti.
31. Utrošci elemenata proizvodnje razlikuju se međusobno po:
A. Mestima na kojim nastaju
 B. Tehničkoj opremljenosti rada
C. Mogućnostima merenja
D. Jedinicama mere kojim se iskazuju
32. Definišite pojam troškova elemenata proizvodnje i kako se oni kvantitativno izražavaju?
Troškovi predstavljaju cenovni, odnosno vrednosti izraz trošenja elemenata proizvodnje, a kvantitativno se izražavaju kao umnožak njihovih utrošaka i cena po jedinici tih utrošaka.
33. Sa stanovišta uloge u procesu reprodukcije razlikuju se sledeće grupe materijala
A. Osnovni materijal
 B. Dodatni materijal
 C. Potrebni materijal
D. Pomoćni materijal
E. Režijski materijal
34. Koji su segmenti proizvodnje?
A. Priprema proizvodnje
 B. Licenciranje proizvodnje
C. Proizvodno izvršenje
 D. Tipiziranje proizvodnje
E. Tehnička kontrola i proizvodnja
35. Ukupni varijabilni troškovi dalje se raslojavaju na komponentu:
A. Proporcionalnih troškova
 B. Graničnih troškova
 C. Optimalnih troškova
D. Progresivnih troškova
E. Degresivnih troškova
36. Prema vremenu izrade kalkulacije mogu biti:
A. Predhodne ili planske
 B. Direktne ili standardne
C. Međukalkulacije
 D. Dodatne kalkulacije
E. Naknadne ili stvarne kalkulacije
37. Vrste kapaciteta osnovnih sredstava su:
A. Maksimalni kapacitet
B. Minimalni kapacitet
C. Opštimalni kapacitet
 D. Radni kapacitet

38. Šta je dobit (dobitak) u poslovanju preduzeća i kako se on računski iskazuje?
To je rezultat poslovanja preduzeća koji se utvrđuje kao pozitivna finansijska razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda i iskazuju obrascem $DP = UP - UR$.
39. Strukturu ukupnih rashoda čine:
- A. Poslovni rashodi**
  - B. Vanbilansni rashodi
  - C. Rashodi finansiranja**
  - D. Vanredni rashodi**
40. U objektivne faktore koji deluju na veličinu rezultata poslovanja preduzeća svrstavaju se:
- A. Organizacioni
  - B. Prirodni**
  - C. Tehnički**
  - D. Društveni**
41. Ostvareni rezultati poslovanja preduzeća se prate i upoređuju u sledećim iznosima:
- A. Naturalnim**
  - B. Novčanim (vrednosnim)**
  - C. Procentnim**
  - D. Povećanim
  - E. Smanjenim
42. Unapređenje organizacije unutrašnjeg transporta utiče na:
- A. Smanjenje troškova transporta**
  - B. Efikasnost upotrebe sredstava
  - C. Skraćivanje ciklusa proizvodnje**
  - D. Eliminisanje praznih hodova**
43. Osnovni načini prodaje robe su:
- A. Paušalna prodaja
  - B. Prodaja sa skladišta**
  - C. Prodaja preko posrednika**
  - D. Prodaja na organizovanim tržištima**
44. Preko kojih pokazatelja se iskazuje trošenje radne snage:
Preko utroška bionergije, vremena provedenom na radu i preko veličine proizvedenih učinaka.
45. Problem izbora transportnog sredstva svodi se na utvrđivanje:
- A. Učinka transportnog sredstva**
  - B. Linije kretanja transportnog sredstva
  - C. Troškova transportnog sredstva**
  - D. Veka upotrebe transportnog sredstva**
46. Šta je preduzeće?
Preduzeće je ekonomska i poslovna celina, koja kao subjekt privređivanja, a u svojstvu pravnog lica obavlja određenu privrednu aktivnost (delatnost).
47. Kontrola kvaliteta proizvoda može biti:
- A. Tehnička**
  - B. Ekonomska
  - C. Statistička**
  - D. Komercijalna**
  - E. Vizuelna

48. Istraživanje ponude vrši se sa stanovišta:
- Transporta robe
  - Roka isporuke
  - Kvaliteta robe**
  - Količine robe**
  - Cene robe**
49. Faze planiranja u preuzeću su:
- Strateško planiranje**
  - Taktičko planiranje**
  - Operativno planiranje**
  - Prevoz robe i uskladištenje
50. Definišite pojam radnog mesta
- Radno mesto je prostor na kome radnik obavlja određene operacije procesa rada.**
51. Za ocenu sposobnosti radnika koriste se:
- Metod komparacije
  - Nučni metod ocenjivanja**
  - Metod ličnog ocenjivanja**
  - Ocenjivanje na osnovu unapred utvrđenih kriterijuma**
52. Šta se reguliše berzanskim uzansama?
- Berzanskim uzansama se regulišu odnosi među strankama, kao i sam postupak trgovine na berzi.**
53. Prema periodu za koji se odnose planovi u preduzeću se dele na:
- Dnevne
  - Kratkoročne**
  - Srednjoročne**
  - Dugoročne**
54. Za utvrđivanje i izražavanje produktivnosti neophodno je sagledati:
- Ostvareni fizički obim proizvodnje**
  - Ostvarene utroške radne snage**
  - Faktore koji su usloveli veličnu produktivnosti**
  - Nosioce produktivnosti
55. Koji su faktori produktivnosti rada?
- To su faktori objektivne i subjektivne prirode kao što su: tehnička opremljenost rada, korišćenje kapaciteta, kvalifikacija radnika, kvalitet materijala, organizacija proizvodnje, itd.**
56. Koje vrste kapaciteta su zastupljene u reprodukciji preduzeća:
- Mešoviti
  - Maksimalni**
  - Proporcionalni
  - Optimalni**
  - Stvarni (ostvoreni-realizovani)**
57. Produktivnost se izražava po formuli:
- $\left(\frac{Ak}{As}\right)$;
  - $\left(\frac{UP}{T}\right)$;
  - $\left(\frac{Q}{L}\right)$;
  - $\left(\frac{D}{S}\right)$
58. Rasta prodaje ubrzava se:
- Povećanjem broja menadžera
  - Uvođenjem novih oblika prodaje**
  - Otvaranjem dodatnih prodajnih punktova**
  - Obezbeđenjem sredstava za kreditiranje kupaca**

59. Globalni plan proizvodnje obuhvata pracijske planove:
- Plan realizacije
  - Plan materijala**
  - Plan kadrova
  - Plan fizičkog obima proizvodnje**
60. Da li utrošci predmeta rada opredeljuju svojstva novog proizvoda?
Utrošci predmeta rada ili materijala u potpunosti opredeljuju svojstva novog proizvoda.
61. Evidencije u nabavnoj službi su:
- Evidencija materijala**
  - Evidencija dobavljača**
  - Evidencija cena**
  - Evidencija kupaca
62. Šta označava termin "porudžbina" u kup-prodajnim odnosima?
Porudžbina je nalog kupca za isporuku robe.
63. Vidovi organizacije proizvodnje su:
- Standardizovana
  - Pojedinačna**
  - Tipizirana
  - Serijska**
  - Masovna**
64. Kako se utvrđuje koeficijent angažovanja sredstava?
Koeficijent angažovanja sredstava (Ka) predstavlja odnos između prosečne sume angažovanih sredstava (S) i veličine objektivno uslovljenih troškova (T), odnosno: $Ka = \frac{S}{T}$
65. Šta je koeficijent reprodukovanja sredstava?
Koeficijent reprodukovanja sredstava (Kr) je recipročna vrednost koeficijenta angažovanja koja podrazumeva odnos između veličina objektivno uslovljenih troškova i angažovanih sredstava odnosno $Kr = \frac{T}{S}$
66. Kontrola proizvodnje obuhvata kontrolu:
- Mašina i alata**
  - Kontrolu rada**
  - Kontrolu materijala
  - Kontrolu kvaliteta proizvoda**
67. Plan nabavke u trgovinskom preduzeću uslovljen je:
- Planom prodaje**
  - Počtnim i krajnjim zalihama**
  - Raspoloživim novčanim sredstvima**
  - Potencijalnom tražnjom
68. Ekonomičnost se izražava po formuli:
- $\frac{Q}{L}$;
  - $\frac{V}{T}$;
  - $\frac{D}{S}$;
  - $\frac{T}{Q}$

69. Rentabilnost se izražava po formuli:
- A. $\frac{\text{производња}}{\text{утрошци}}$
- B. $\frac{\text{производња}}{\text{трошкови}}$
- C. $\frac{\text{добит}}{\text{ангажована средства}}$
- D. $\frac{\text{акумулација}}{\text{амортизација}}$
70. Koji je osnovni zadatak funkcije informisanja u preduzeću?
Zadatak funkcije informisanja je da obezbedi efikasno formiranje, prenos, korišćenje i čuvanje informacija potrebnih za upravljanje preduzećem.
71. Trgovinska preduzeća na veliko vrše prodaju preko:
- A. **Skladišta ili stovarišta**
- B. Prodavnice
- C. **Trgovinskih predstavništva, i zastupništva**
- D. **Sajmova, aukcija, berzi**
72. Cena roba zavisi od:
- A. **Kvaliteta robe**
- B. **Količine kupljene robe**
- C. **Načina plaćanja**
- D. Izgleda ambalaže
73. Samoposluživanjem trgovinsko preduzeće postiže:
- A. Višu kulturu osoblja u komunikaciji s potrošačima
- B. **Racionalnije korišćenje prodajnog prostora**
- C. **Veću produktivnost rada**
- D. **Veću ekonomičnost poslovanja**
74. Iz neto dobiti podmiruju se:
- A. **Dividende**
- B. **Proširena reprodukcija**
- C. Opšta i zajednička potrošnja
- D. **Potrošnja radnika**
75. Prema elementima proizvodnje, troškovi se dele na:
- A. Direktne i indirektne
- B. Ukupne i prosečne
- C. Zajedničke i pojedinačne
- D. Planske, stvarne i standardne
- E. **Troškove predmeta rada, sredstava za rad i radne snage**
76. Koja je osnovna delatnost finansijskih privrednih subjekata i navedite neke od njih?
Finansijske organizacije su specijalizovani privredni subjekti za obavljanje novčanog prometa, kao što su: banke, berze, štedno-kreditne zadruge, menjačnice, lutrije, osiguravajuća društva i dr.
77. Šta je nomenklatura, a šta je normativ materijala?
Nomenklaturom se utvrđuju šifre pojedinih materijala, dok normativ materijala predstavlja njegovu količinu potrebnu za proizvodnju jednog proizvoda.

78. Šta su efektivne berze?
Efektivne berze bave se prometom hartija od vrednosti (akcije, obveznice i dr.) državnih i privrednih subjekata.
79. Spoljni faktori razvoja preduzeća su:
Prirodni, naučno-tehnički, tržišni, društveni.
80. Koji su prirodni gubitci uskladištene robe?
To su: kalo, rastur, lom i kvar.
81. Ciljevi poslovanja preduzeća su:
**Ostvariti maksimalne rezultate
Ostvariti rezultate uz minimalna ulaganja
Obezbediti opstanak i sopstveni razvoj
Zadovoljiti ekonomske interese radnog kolektiva**
82. Šta je amortizacija osnovnih sredstava i šta čini osnovicu za njen obračun?
Amortizacija je novčani izraz trošenja i smanjenja vrednosti osnovnih sredstava, a osnovicu za njen obračun čini nabavna vrednost osnovnog sredstva.
83. Koju namenu imaju sredstva zajedničke potrošnje?
To su novčana sredstva koja služe za: izgradnju i održavanje objekata zajedničke potrošnje, regres i drugi izdaci za godišnji odmor, kulturne manifestacije, školovanje kadrova itd.
84. Šta obuhvata cena koštanja proizvoda ili usluga?
Ona obuhvata sve troškove koji nastaju u proizvodnji određenih proizvoda ili usluga i izdatke uslovljene trošenjem elemenata proizvodnje.
85. Šta čini ekonomsku stvarnost preduzeća?
Ekonomsku stvarnost preduzeća čine: rezultati, ulaganja, odnosi između rezultata i ulaganja i faktori reprodukcije.
86. Definišite pojam i značaj kalkulacije.
Postupak za utvrđivanje cene koštanja proizvoda ili usluga naziva se kalkulacija. Zato je kalkulacija metodološki postupak za obračun troškova za pojedini proizvod (uslugu) čime se određuje njihova cena koštanja, koja služi kao osnov za formiranje prodajne cene, a što je od značaja za sagledavanje finansijskog rezultata poslovanja.
87. Koje su vrste investicija u preuzeću zastupljene?
Postoje više vrsta investicija, kao što su: investicije u građevinske objekte, opremu, kadrove, obrtna sredstva i sl; bruto i neto investicije; privredne i neprivredne investicije i dr.
88. Definišite pojam menadžmenta preduzeća.
Menadžment je poslovna koncepcija preduzeća koja obuhvata sledeće aktivnosti: planiranje, organizaciju, usmeravanje i kontrolu. U osnovi ova reč engleskog porekla obuhvata poslove rukovođenja i upravljanja direkcijom preduzeća.
89. Navedite šta čini strukturu preduzeća.
Strukturu preduzeća čine njegovi elementi i to: radni kolektiv, sredstva za proizvodnju, organizacija i rezultati i poslovanja.
90. Navedite nekoliko termina koji se koriste kao sinonim za preduzeće u razvijenim privredama.
To su sledeći izrazi preduzeća: ortačko preduzeće, akcionarsko i komandatno društvo, kompanija, korporacija, koncern itd.
91. Koja je osnovno svojstvo utrošaka radne snage?
Utročima radne snage ili trošenjem živog ljudskog rada stvara se nova vrednost, dok se utročima sredstava za proizvodnju prenosi njihova vrednost na vrednost novog proizvoda.

92. Kolektivnim ugovorom se uređuju prava i obaveze radnika i poslodavac. Navedite neke od njih.
To su: cena rada i zarade, raspoređivanje radnika na rad, odmor i odsustvo, učesće radnika u upravljanju, zaštita na radu, prestanak potreba za radom radnika i dr.
93. Koja su akta, odnosno dokumenata zastupljena kod kupo-prodaje roba ili usluga:
To su: ugovor o kupoprodaji, ponuda, porudžbina, faktura (račun), otpremnica, prijemnica, nalog magacinu, povratnica, skladišnica, trebovanje i dr.
94. Šta se podrazumeva pod ambalažom za pakovanje robe?
Ambalaža je zajednički naziv za sve: premete u koje se pakuje roba (sanduci, burad, vreće, kutije) zatim materijale koji služe za pakovanje (hartija, plastika, letve, slama, sargija i dr.) kao pribor koji se koristi prilikom pakovanja (kanap, ekseri, žice, trake, i dr.).
95. Ambalaža ima višestruku namenu ili više funkcija. Navedite ih:
To su: zaštitna funkcija, manipulativna funkcija, upotrebna funkcija i propagandna funkcija.
96. Navedite vrste ambalaže koju poznajete.
Ambalaže mogu biti: drvena, papirna, kartonska, metalna, tekstilna, plastična, zatim unutrašnja i spoljna, odvojiva i neodvojiva, povratna i nepovratna.
97. Šta obuhvata transport robe kao delatnost privrednih organizacija?
Dopremu materijalnih elemenata potrebnih za obavljanje delatnosti, zatim njihov prenos unutar preduzeća, i najzad otpremu gotovih proizvoda do mesta njihovog opredeljenja.
98. Primenom različitih kriterijuma postoje više vrsta transporta. Koje su to?
To su: Spoljni (eksterni) i unutrašnji (interni), transport za svoje i tuđe potrebe, kopneni i vodeni, vazdušni, cevni i transport.
99. Šta karakteriše utroške sredstava za rad?
Utročima sredstava za rad se prenosi njihova delimična vrednost (deo vrednosti) na vrednost novog proizvoda.
100. Navedite osnovne elemente (odredbe) kupo-prodajnog ugovora.
Kupo-prodajni ugovor najčešće sadrži sledeće odredbe: vrstu i asortiman robe, količinu robe, kvalitet robe, cenu robe, način pakovanja robe, uslove isporuke i plaćanja robe, itd.